

ОШ „КАРАЂОРЂЕ,,  
ВЕЛИКА ПЛАНА  
Дел.бр.42 од 31.01.2013.г

На основу члана 28. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009) и члана 57. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник Р.Србије" бр. 72/09 и 52/11) Школски одбор Основне школе „Карађорђе“ из Велике Плана, ул. Војводе Мишића бр. 135 (у даљем тексту: Школа) на седници одржаној 31.01.2013 године, донео је:

## **ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

### **I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 1.**

Пожар је процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају живот и здравље људи, материјална добра и животна средина.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара у Школи, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и пружање помоћи код отклањања последица узрокованих пожаром.

Заштита од пожара остварује се:

- 1) организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара
- 2) обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара
- 3) предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара
- 4) надзором над применом мера заштите од пожара

Начела заштите од пожара су:

- 1) основни циљ прописаних мера заштите од пожара је заштита живота људи, телесног интегритета, материјалних добара и животне средине;
- 2) превенција заштите од пожара која се обезбеђује планирањем и спровођењем превентивних мера тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања;
- 3) заштита од пожара се организује и спроводи непрекидно на свим местима, у свим објектима и просторијама који су изложени опасности од пожара – одговорни су сви запослени;
- 4) јачање свести о значају заштите од пожара кроз усавршавање у процесу рада;

- 5) одговорна лица и сви запослени у Школи су одговорни за спровођење мера заштите од пожара.

## Члан 2.

Субјекти заштите од пожара су ОШ „Карађорђе“ (у даљем тексту: Школа) и сви запослени у њој.

Сви запослени дужни су да спроводе мере заштите од пожара, да поступају у складу са овим Правилима и одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара.

Сви запослени дужни су да учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другога.

Обавезе из ових Правила односе се на запослене, ученике и на сва друга лица која се налазе или задржавају у Школи по било ком основу.

## II. ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

### Члан 3.

Правила заштите од пожара у складу са Законом о заштити од пожара, а у циљу унапређења заштите од пожара унутар објекта Школе обухватају:

- 1) Организацију процеса рада на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење.
- 2) Заштиту од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
- 3) Доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара;
- 4) Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара.

### Општи подаци о локацији и објектима у којима се Школа налази

#### Члан 4.

Матична школа се налази око два километра од центра Велике Плане, на магистралном путу Велика Плана-Смедеревска Паланка.

Смештена је у два грађевинска објекта који се налазе на једној катастарској парцели површине \_\_\_\_\_ ха, у улици Војводе Мишића 135.

Структуру објекта чине:

- Главни објект (укупне површине око \_\_\_\_\_ m<sup>2</sup>).
- Дворишни објект (укупне површине око \_\_\_\_\_ m<sup>2</sup>).
- Спортска сала(укупне површине око \_\_\_\_\_ m<sup>2</sup>).
- Отворени спортски терени.

У школско двориште се улази са улице асфалтираном саобраћајницом, кроз двориште се прилази главном објекту Школе, дворишном објекту и спортским теренима. Школско двориште је оградаено прикладном оградом. Дрвеће је орезано тако да гране не представљају опасност за запослене и ученике .

У дворишном објекту налази се школска кухиња, трпезарија за ученике, школска радионица, кабинет за техничко образовање и котларница на чврсто гориво. Школа није под надзором чувара а капија школског дворишта се ноћу не закључава.

Спортски терени обезбеђују могућност бављења следећим спортовима: одбојка, кошарка, мали фудбал, рукомет и тенис. Површине терена су асфалтиране и у складу су са прописима за те врсте спортова Спортски терени су осветљени рефлекторима постављеним на 6 стуба. Командни орман за руковање расветом не постоји јер се иста укључује приликом укључења уличне расвете. Спортски терени се користе за наставу физичког васпитања ученика и за разна спортска такмичења у организацији Школе.

## Процес рада

### Члан 5.

Поред матичне школе процес рада обавља се и у издвојеним одељењима у Старом Селу (Школа код пруге и Школа горњи крај), Великом Орашју, Крушеву, Бресју, Радовању, на Караули и Купусини.

Основна делатност Школе је образовна.

При обављању процеса рада користи се:

- канцеларијска опрема: канцеларијски намештај (радни и конференцијски столови, витрине, ормани, полице и рафови и сл.), рачунарска опрема (компјутери фиксни и преносиви, штампачи, скенери...), факс, телефони (фиксни, мобилни), копир апарати;
- ручни алати на електрични погон (ручни циркулар, убодна тестера, бушилица, електрични апарат за заваривање, брусилица и сл.) ручни алати (кључеви, шрафцигери, клешта, чекић итд.);
- боце за гасно заваривање, резање или лемљење;
- машине за обраду метала (или дрвета, пластичних маса и сл.);
- средства за одржавање хигијене;

Од запаљивих материја у објектима се налази:

- Папир,
- Дрво и плоче од дрвета (панел-плоче, шпер-плоче, иверица, сирова (бојена) и оплемењена, медиапан, паркет, лесонит и сл.),
- Текстил, скај, еко кожа, мебли и пластифицирана платна,
- Нитро боје,
- Разређивачи,

У објектима постоји могућност настанка пожара класе А, Б и Ц.

У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Управа за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, врши категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта и врсте биљног прекривача.

Инспекцијским надзором није извршена категоризација објекта, на основу члана 23. Закона о заштити од пожара (Сл. Гласник бр. 111/2009), а у складу са Уредбом о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара ("Службени гласник РС", бр. 76/2010), тако да није утврђено у коју категорију угрожености од пожара објекат спада.

На основу максимално допуштеног времена евакуације и броја људи који се могу наћи у објектима у моменту избијања пожара, пројектом су одређене ширине коридора евакуације, број степеништа, пролаза и врата. Знаци обележавања евакуационих путева означени су зеленом бојом у складу са стандардима (SRPS ISO 3864,6309,11428,7239).

## **Организовање и планирање заштите од пожара**

### **Члан 6.**

Школа је дужна да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара. За организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара одређује се лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.

### **Члан 7.**

Школски одбор доноси Правила заштите од пожара Школе.

Правила из става 1. овог члана израђује лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара у сарадњи са секретаром Школе.

## **Пројектовање и изградња објекта, уређаја и инсталација**

### **Члан 8.**

Техничка документација за пројектовање, изградњу, адаптацију и реконструкцију објекта, уређаја и инсталација Школе мора да садржи услове заштите од пожара.

Пројектовање, изградња, адаптација, реконструкција, коришћење (употреба, руковање), инсталација грејања, електричних, громобранских, вентилационих, гасних и других уређаја и инсталација мора се вршити у складу са техничким прописима и упутствима произвођача.

Запослени код других правних лица који обављају одређене послове и радове у просторијама Школе дужни су да спроводе мере заштите од пожара у складу са овим Правилима и прописима о заштити од пожара, а извођач радова дужан је да претходно писмено именује непосредно одговорно лице (из својих редова) за спровођење тих мера док трају ти послови.

Директор је дужан пре почетка послова и радова да:

- 1) упозна извођача послова и радова са обавезама из става 1. до 3. овог члана;
- 2) писмено обавести лице које ради на организовању и спровођењу превентивних мера заштите од пожара о пословима и радовима из става 1. до 3. овог члана.

## **Обезбеђење опреме и уређаја за гашење и дојаву пожара**

### **Члан 9.**

Објекти морају бити снабдевени са хидрантима, апаратима, јављачима, паник расветом и другом прописаном опремом и уређајима за гашење и дојаву пожара. Број, врста и локација ових средстава утврђују се Планом заштите од пожара и прописаним техничким нормативима и стандардима за заштиту од пожара.

Директор је дужан да обезбеди да апарати за гашење пожара, хидранти и расвета за евакуацију буду постављени на најприступачнијим и лако уочљивим местима, да буду комплетни и стално у приправности и доступни за употребу.

Домар је дужан сваког радног дана извршити контролу да ли су хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака дужан је одмах о томе обавестити директора и лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.

Лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара утврђује размештај уређаја и апарата из става 1. овог члана по објектима Школе, и води евиденцију о њима.

### **Контрола и одржавање уређаја и инсталација**

#### **Члан 10.**

Уређаји за откривање, јављање и гашење пожара, и расвета за евакуацију морају се одржавати у исправном стању у складу са техничким прописима и упутствима произвођача од стране овлашћеног сервиса, тако да се обезбеди њихово стално и несметано функционисање.

Гасни, електрични, громобрански, димоводни, грејни и други уређаји и инсталације морају се одржавати у исправном стању у складу са техничким прописима и упутствима произвођача од стране овлашћеног сервиса, тако да се спречи избијање и ширење пожара и експлозија.

Запослени у Школи у чији делокруг спадају послови и задаци одржавања појединих инсталација и уређаја, дужни су да врше контролу исправности и правилног функционисања уређаја и инсталација тако да у случају оштећења не изазову пожар у објектима.

Лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара је задужено да:

- 1) прати рокове контроле, одржавања, сервисирања и замене уређаја и инсталација из става 1. овог члана;
- 2) чува документа о контроли и одржавању;
- 3) води евиденцију о контроли и одржавању.

Сви запослени дужни су сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара одмах пријавити референту за заштиту од пожара.

Забрањено је коришћење хидранта за друге намене осим за гашење пожара - одговорни сви запослени.

## **Мере заштите од пожара при промету, ускладиштењу и употреби запаљивих течности и гасова**

### **Члан 11.**

У уређеним деловима објекта у којима се држе или користе запаљиве течности, запаљиви гасови и други лако запаљиви материјали или се стварају запаљиве смеше, забрањено је пушење, употреба отворене ватре, светиљки са пламеном и средствима за паљење, употреба алата који варничи, коришћење грејних уређаја са усијаним површинама, као и држање и смештај материјала који је склон самозапаљењу.

Смештај и чување запаљивих течности и гасова, експлозивних и других лако запаљивих материјала може се вршити само у посебним магацинским просторијама објекта које су изграђене за ту сврху према прописима о смештају и чувању ових материјала.

У просторијама у којима се при раду употребљавају материје из претходног става, исте се држе у прописаним посудама у количини потребној за једнодневни рад.

О мерама забране, на видном месту обавезно се истичу одговарајућа упозорења или знаци забране.

### **Члан 12.**

При промету, ускладиштењу и употреби запаљивих течности и гасова морају се спроводити следеће мере заштите од пожара и експлозија:

- 1) мере заштите при смештају и држању уља за ложење;
  - 2) мере заштите при извођењу радова заваривања, резања и лемљења;
- Одобрење за извођење радова заваривања, резања и лемљења у Школи издаје лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.
- У Школи је забрањено уношење и коришћење експлозивних материја, запаљивих течности и гасова осим у следећим случајевима, за шта су одговорни сви запослени:
- 1) складиштење уља за ложење за потребе котларнице на уље за ложење;
  - 2) запаљива течна средства за чишћење просторија највише 1 литар и за чишћење машина у радионици највише 1 литар.

## **Противпожарна стража**

### **Члан 13.**

Противпожарну стражу дужно је да организује:

- 1) лице које претаче запаљиве течности и запаљиве гасове у колични изнад 5 m<sup>3</sup>;
- 2) лице које врши заваривање, резање и лемљење, користи отворени пламен или алат који варничи у просторији која није посебно прилагођена за обављање тог посла или на удаљености до 200 метара од рубашуме;
- 3) организатор јавног скупа или приредбе на којој постоји опасност од избијања пожара.

Под противпожарном стражом из става 1. овог члана подразумева се присуство лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара са одговарајућом противпожарном опремом.

Директор је дужан пре почетка радова, односно скупа да:

- 1) упозна лица, односно организаторе са обавезама из става 1. и 2. овог члана;

2) писмено обавестити лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара о радовима, односно скупу из става 1. овог члана.

## **Остале превентивне мере заштите од пожара**

### **Члан 14.**

У зградама и двориштима Школе морају се спроводити следеће превентивне мере заштите од пожара:

- 1) забрањено је градити или постављати објекте и друге препреке на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за прилаз ватрогасних возила, прилази за ватрогасна возила око Школе морају стално бити слободни; домар је дужан да свакодневно контролише да ли су ти путеви слободни за пролаз;
- 2) приступи ватрогасним апаратима и хидрантима морају бити стално слободни; домар је дужан да свакодневно контролише да ли су ти приступи слободни;
- 3) забрањено је пушење и употреба ватре у зградама и двориштима Школе;
- 4) чишћење просторија од прашине и запаљивих отпадака после сваке смене; после сваког чишћења прашину и запаљиве отпатке одмах изнети у метални контејнер ван зграде Школе;
- 5) забрањено је у свим просторијама Школе коришћење гасних и електричних решоа, осим у кухињи;
- 6) забрањено је крпљење (лицновање) осигурача за струју; осигурачи морају бити димензионисани за одговарајуће оптерећење и замењивати се само исправним новим осигурачима;
- 7) кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да отклони само за то стручно лице;
- 8) забрањено је држање папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од пећи и других ужарених грејних тела;
- 9) у просторијама у којима се чува папирна документација и књиге (регистратори, архива, библиотека), документи и књиге морају бити удаљени најмање 60 cm од таванице и сијаличног места, а ширина пролаза између књига и документације најмање 80 cm;
- 10) правилно и наменско коришћење уређаја, машина, апарата и инсталација на безбедан начин у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- 11) уколико запослени уочи неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар дужан је да о томе одмах обавести директора;
- 12) обавезно је истицање телефонских бројева: полиције 192, ватрогасаца 193 и хитне помоћи 194 код сваког телефона у Школи;
- 13) у свим просторијама где постоји повећана опасност од пожара морају се поставити видни натписи о забрани употребе шибица, упаљача и употребе ватре у било ком облику;
- 14) забрањено је паљење ватре и спаљивање смећа, траве и биљних остатака у дворишту Школе и на улици око Школе;
- 15) редовно кошење траве и уклањање биљних отпадака у дворишту Школе и на улици око Школе;
- 16) директор и домар морају бити упознати где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије и гаса у целу зграду Школе као и о начину искључења истих;
- 17) приступи главним прекидачима за струју и гас морају бити стално слободни;

18) забрањен је улазак у просторије Школе лицима која су под дејством алкохола или других опојних средстава;

19) ученицима је забрањено да у зграду Школе уносе запаљиве и експлозивне материје, упаљаче и шибице.

20) сваки запослени који примети да због неспровеђења превентивних мера заштите од пожара утврђених овим Правилама прети посредна опасност од избијања пожара може предложити директору Школе обуставу наставе и других облика рада са ученицима у одређеној просторији или радној јединици, док се та посредна опасност не одклони, о чему одлуку доноси директор Школе.

21) након сваког пожара у Школи лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара дужно је да размотри околности под којима је пожар избио и предложи директору Школе превентивне мере за спречавање нових пожара.

### **Обезбеђење евакуације ученика и запослених у случају пожара**

#### **Члан 15.**

У циљу обезбеђења евакуације ученика и запослених у случају пожара морају се спроводити следеће мере:

1) евакуација је организовано напуштање зграде Школе од стране ученика и запослених у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.);

2) забрањено је градити или постављати објекте и друге препреке на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе и у згради Школе који су предвиђени за евакуацију људи и имовине угрожених пожаром; путеви за евакуацију морају бити стално слободни; домар је дужан свакодневно контролисати да ли су ти путеви стално слободни;

3) забрањено је постављање намештаја и других предмета и препрека на свим вратима, ходницима, пролазима, степеништима, међупросторијама и стајалиштима у згради;

4) распоред намештаја и предмета у учионицама и другим просторијама и ходницима мора обезбедити несметану евакуацију ученика и запослених;

5) забрањено је закључавање учионица и других просторија током боравка ученика и других лица у њима, као и свих излазних врата из објекта Школе током радног времена Школе;

6) при реконструкцији и адаптацији објекта Школе обезбедити да се врата за евакуацију отварају у смеру евакуације;

7) један примерак кључева од свих врата Школе морају бити у једном ормарићу на видном месту;

8) путеви за евакуацију морају бити изведени на следећи начин:

-хоризонталне и ветрикалне површине морају бити обрађене негоривим материјама;

-подови морају бити равни без избочења и оштећења која могу узроковати пад лица при евакуацији;

-подови морају бити сигурни од клизања и без облога које се могу набрати или померати;

-заштитне ограде степеништа као и бочне површине на евакуационим путевима морају бити без детаља који могу ухватити одећу.

### **Финасирање заштите од пожара**

#### **Члан 16.**

Референт за заштиту од пожара дужан је једном годишње доставити директору:

- 1) извештај о контроли спровођења мера заштите од пожара;
- 2) предлог потреба за набавком уређаја и опреме за гашење пожара;
- 3) списак обавезних контролних прегледа и одржавања уређаја и инсталација;
- 4) потребна финансијска средства за набавку, контролу и одржавање уређаја и инсталација из заштите од пожара.

Средства за набавку уређаја и опреме за гашење пожара и за контролу и одржавање уређаја и инсталација из става 1. овога члана, као и за спровођење мера заштите од пожара утврђених овим Правилима обезбеђују се у годишњем финансијском плану Школе који доноси Школски одбор, о чему се стара директор Школе.

### **III ДУЖНОСТИ И ПРАВА СВИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ КАО И АНГАЖОВАНИХ ПРАВНИХ И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

#### **Дужности и права одговорног лица**

##### **Члан 17.**

Директор Школе руководи заштитом од пожара и одговорно је лице за организовање и спровођење мера заштите од пожара и за стање заштите од пожара у Школи, и дужан је да:

- 1) обустави наставу и друге послове ако оцени да због неспровођења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, док се та опасност не одклони;
- 2) се стара о обезбеђењу средстава за заштиту од пожара у Школи;
- 3) донесе Програм основне обуке из области заштите од пожара у Школи;
- 4) врши контролу спровођења мера заштите од пожара за Школу у целини;
- 5) извести Школски одбор о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и одклањање недостатака утврђених од стране тог инспектора;
- 6) предузима мере за унапређење заштите од пожара у Школи;
- 7) нареди евакуацију ученика и запослених, у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.).

#### **Дужности директора и секретара Школе**

##### **Члан 18.**

Директор, односно секретар одговоран је за спровођење мера заштите од пожара, утврђених овим Правилима, и дужан је да:

- упозна, пре пројектовања, изградње, реконструкције и контроле објеката, уређаја и инсталација, као и радова других правних лица у Школи, извођаче тих радова са њиховим обавезама и писмено обавести о тим радовима лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- обезбеди да апарати за гашење пожара, хидранти и расвета за евакуацију буду постављени на најприступачнијим и лако уочљивим местима, доступни, комплетни и стално у приправности;
- обезбеди да се запаљиви материјал не сме смештати на простору који није удаљен најмање 6 метара од објекта или дела објекта;

- обезбеди да се запаљиви материјал не сме смештати у учионицама, на таванима школских зграда, степенишном простору, ходницима, стајалиштима, вратима, излазима и осталим пролазима;
- упозна, пре почетка претакања запаљивих течности, заваривања, резања, лемљења и организовања јавног скупа, лица која врше те послове са њиховим обавезама из ових Правила и писмено обавести лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара о тим пословима;
- обезбеди спровођење забране градње или постављања објеката и других препрека на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за прилаз ватрогасних возила, тако да прилази за ватрогасна возила око Школе буду стално слободни;
- обезбеди да приступи ватрогасним апаратима и хидрантима буду стално слободни;
- обезбеди у просторијама у којима се чува папирна документација и књиге (регистратори, архива, библиотека), да документи и књиге морају бити удаљени најмање 60 cm од таванице и сијаличног места, а ширина пролаза између књига и документације најмање 80 cm;
- обезбеди обавезно истицање телефонских бројева: полиције 192, ватрогасаца 193 и хитне помоћи 194 код сваког телефона у Школи;
- обезбеди да по један примерак кључева од свих врата Школе буду у једном ормарићу на видном месту у Школи;
- обезбеди у свим просторијама где постоји повећана опасност од пожара постављање видних натписа о забрани употребе шибица, упаљача и употребе ватре у било ком облику;
- буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије и гаса у целу зграду радне јединице, као и о начину искључења истих;
- обезбеди да приступи главним прекидачима за струју и гас буду стално слободни;
- обезбеди спровођење забране градње или постављања објекта и других препрека на путевима, пролазима, платоима и прилазима објектима Школе који су предвиђени за евакуацију људи и имовине угрожених пожаром и да путеви за евакуацију морају бити стално слободни;
- обезбеди спровођење забране постављања намештаја и других предмета и препрека на свим вратима, ходницима, пролазима, степеништима, међупросторијама и стајалиштима у згради Школе;
- обезбеди да распоред намештаја и предмета у учионицама и другим просторијама и ходницима омогући брзу евакуацију студената и запослених;
- обезбеди спровођење забране закључавања учионица и других просторија током боравка студената и других лица у њима, као и свих излазних врата из објеката Школе током радног времена Школе;
- обезбеди при реконструкцији и адаптацији објеката школе, да се врата за евакуацију отварају у смеру евакуације;
- обезбеди да путеви за евакуацију буду изведени у складу са овим Правилима;
- одмах обавести о сваком пожару у радној јединици директора Школе и лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- обезбеди да Планови евакуације и Упутства за поступање у случају пожара буду стално истакнути на видљивом месту у радној јединици, односно згради Школе;
- обезбеди спровођење наложених мера од стране лице за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- упозна све запослене са њиховим дужностима из ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила;

- наложи запосленима предузимање мера из члана 31. став 1. ових Правила, и других мера за отклањање недостатака и спровођење заштите од пожара утврђених овим Правилима;
- предузима мере за унапређење заштите од пожара у Школи;
- нареди и спроведе евакуацију ученика и запослених, у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају.

**Секретар Школе** учествује у изради Правила заштите од пожара, прати прописе о заштити од пожара и указује на обавезе које проистичу из њих.

### **Дужности и права лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара**

#### **Члан 19.**

Дужности лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара, (референт за заштиту од пожара) су следеће:

- Организује, обједињује и усмерава рад са аспекта заштите од пожара;
- Стара се о спровођењу мера заштите од пожара утврђених Законом и другим прописима, Правилима, као и другим општим и појединачним актима Школе из ове области;
- Учествује у припреми предлога Правила заштите од пожара, Програма основне обуке запослених, као и других општих аката из области заштите од пожара, а након доношења истих, стара се о њиховој доследној припреми;
- Сарађује са надлежним инспекцијским и другим органима Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова;
- Извештава директора о налазима инспектора заштите од пожара и предузима мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара;
- Врши непосредну контролу спровођења утврђених превентивних и наложених мера заштите од пожара;
- Стара се о исправности и размештају уређаја, опреме и средстава за заштиту од пожара;
- У случају избијања пожара, ако је на време обавештен, што пре долази на лице места ради пружања подршке управи Школе у организацији људства, за гашење, евакуацију и спасавање људи и имовине, до доласка територијалне ватрогасне јединице;
- По завршетку локализације и ликвидације пожара, у сарадњи са ПП полицијом и истражним органима МУП-а, непосредно учествује у утврђивању узрока настанка пожара и о томе извештај подноси директору (одговорном лицу) Школе;
- Размотри, након сваког пожара у Школи, околности под којима је пожар избио и предложи директору превентивне мере за спречавање нових пожара;
- Врши основну теоријску и практичну обуку запослених у Школи из области заштите од пожара и води евиденцију о тој обуци;
- Прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и у складу са истим предузима и предлаже потребне мере ради унапређења заштите од пожара;

- У случају непосредне опасности од избијања пожара и експлозија, као и елементарних непогода, или других ванредних ситуација, предузима хитне мере за њихово брзо и ефикасно отклањање и забрањује рад на критичним местима;
- Непосредно врши контролу спровођења мера заштите од пожара;
- Стара о роковима контроле, испитивања, одржавања и замене уређаја, опреме и инсталација за заштиту од пожара;
- Утврђује размештај уређаја и апарата за гашење пожара;
- Стара се о потпуном и уредном вођењу свих потребних евиденција из области заштите од пожара;
- Запосленима у Школи указује на потребу придржавања прописаних мера заштите од пожара и у складу са тим предузима одговарајуће мере;
- Издаје одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења на привременим местима. Учествује у примопредаји ових радова, води евиденцију издатих одобрења, као и другу документацију у вези са извођењем радова заваривања, резања и лемљења;
- Да у случају констатовања одређених неправилности и недостатака због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара или експлозије, забрани рад до отклањања истог недостатка;
- Редовно извештава директора о свим појавама, променама и проблемима и писмено предлаже предузимање конкретних мера у области заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара за свој рад, као и вршење дужности из става 1. овог члана одговорно је директору Школе.

### **Дужности свих запослених**

#### **Члан 20.**

Сви запослени су одговорни за спровођење мера заштите од пожара и за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара, и дужни су да:

- спроводе непрекидно мере заштите од пожара у Школи и поступају у складу са овим Правилима;
- учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог;
- да у току рада и по завршетку радног времена стално прате и контролишу рад, функционисање и исправност опреме, уређаја, инсталација у непосредној и широј радној околини и да сваки квар и неисправност одмах пријаве надлежном органу, лицу за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара, директору и непосредном руководиоцу, а у циљу отклањања њихове неисправности које могу да угрозе безбедност људи и имовине;
- одмах пријаве лицу за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара;
- поштују забрану коришћења хидраната за друге намене осим за гашење пожара;
- поштују забрану уношења и коришћења у Школи експлозивних материја, запаљивих течности и гасова осим: ацетилена за гасно заваривање;
- у објектима и на просторима за ускладиштавање запаљивих течности и гасова, поштују забрану држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре, уређаја са пламеном, и забрану приступа возилима која варниче;

- на крају наставе, односно радног времена сваке смене затворе боце са ацетиленом и кисеоником, искључе све пламенике и грејна тела, електричне уређаје (сијалице, компјутере, пећи, штедњаке и др.), уређаје са усијаним површинама, који варнице или могу изазвати пожар или експлозију;
- поштују забрану сипања запаљивих течности у канализациону мрежу;
- поштују забрану пушења и употребе ватре у зградама и двориштима Школе;
- поштују забрану коришћења гасних и електричних решета у свим просторијама Школе, осим у кухињи;
- поштују правило да кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да одклони само за то стручно лице;
- поштују забрану држања папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од пећи и других ужарених грејних тела;
- правилно и наменски користе уређаје, машине, апарате и инсталације на безбедан начин у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- уколико уоче неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар одмах о томе обавесте директора;
- поштују забрану паљења ватре и спаљивања смећа, траве и биљних остатака у дворишту Школе и на улици око Школе;
- се старају да ученици не уносе у зграду Школе запаљиве и експлозивне материје, упаљаче и шибице;
- сваки запослени који примети да због неспровеђења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, може предложити директору, обуставу наставе и других послова, док се та посредна опасност не отклони;
- упућују предлоге и захтеве лицу за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара у циљу одклањања недостатака који могу да угрозе здравље и живот људи или доведу до оштећења и уништења објеката Школе;
- сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је о томе одмах обавестити ватрогасце на број 193, односно полицију на број 192, а након тога обавестити о пожару директора;
- учествују у гашењу пожара, евакуацији ученика и запослених и пруже прву медицинску помоћ повређенима у случају пожара у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара који су истакнути на видном месту у Школи;
- поштују забрану лажног пријављивања пожара и других несрећа;
- присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара;
- ако не задовоље на практичној провери знања из области заштите од пожара, најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступе тој практичној провери знања;
- изврше наложене мере од стране лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара у вези заштите од пожара.

Неспровођење мера заштите од пожара утврђених прописима о заштити од пожара и овим Правилима сматра се тежом повредом радне обавезе и подлеже дисциплинској одговорности у складу са општим актима Школе;

Дисциплинска одговорност запослених не искључује материјалну, прекршајну и кривичну одговорност истих.

Одредбе Правила заштите од пожара обавезне су и примењују се за све запослене који су засновали радни однос (на одређено или неодређено време) у Школи, као и на запослене других органа и организација који по било ком основу раде или изводе радове у Школи.

### **Дужности наставника**

#### **Члан 21.**

Сви наставници (теоријске и практичне наставе) одговорни су за спровођење мера заштите од пожара, за безбедност и заштиту ученика од пожара у учионицама, радионицама, лабораторијама и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима, и дужни су да:

- у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), нареди и спроведу евакуацију ученика у току часа из учионице, односно зграде Школе и пружи прву медицинску помоћ повређеним ученицима, у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара који су истакнути на видном месту у Школи;
- удаље ученике и друга лица која не поштују прописане мере заштите од пожара из учионице и друге просторије у којој обављају рад са ученицима;
- користе учионице и друге просторије и наставна средства на начин којим не прети опасност од избијања пожара;
- стално прате поступке ученика и благовремено предузимају мере да ученици не изазову пожар;
- упознају ученике са правилним руковањем опремом, електричним и другим апаратима, грејним телима, пламеницима-горионицима и другим грејним уређајима са усијаним површинама или који варниче, у учионицама и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима.

### **Библиотекар:**

#### **Члан 22.**

- одговорни су за стање библиотеке и адекватно чување књига у циљу спречавања избијања пожара, имајући у виду да се у библиотеци налази велики број књига које представљају лако запаљиви материјал;
- дужни су да у библиотеци спрече употребу ватре и средстава за паљење (упаљачи, шибице, решои, грејалице и др.) од стране ученика и запослених;
- дужни су да стално прате поступке ученика и благовремено предузимају мере да ученици не изазову пожар у библиотеци.

### **Дужности домара**

#### **Члан 23.**

Домар је дужан да:

- свакодневно изврши контролу да ли су хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака одмах о томе обавести директора и лице за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;

- ако примети неисправности на уређајима и инсталацијама (хидранти, апарати за гашење пожара, електрични, гасни и грејни уређаји и др.), одмах отклони те неисправности, а ако није у стању да то сам учини, одмах о томе обавести директора;
- складишти у радионици највише 1 литар запаљивих средстава за чишћење машина;
- складишти употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве течности и гасови у посебној просторији, односно простору, под условима предвиђеним за држање и смештај тих материја;
- обезбеди у радионицама проветравање и рад вентилатора;
- се стара да се грејни уређаји на струју могу користити само ако су технички исправни и ако имају исправан прикључак;
- свакодневно контролише да ли су путеви око Школе за прилаз ватрогасних возила стално слободни;
- свакодневно контролише да ли су приступи ватрогасним апаратима и хидрантима слободни;
- свакодневно контролише да ли су путеви за евакуацију у згради и око Школе стално слободни;
- поштује забрану поправљања (лицновања) осигурача за струју; осигурачи морају бити димензионисани за одговарајуће оптерећење и замењивати се само исправним новим осигурачима;
- редовно коси траву и уклања биљне отпатке у дворишту и на улици око Школе;
- буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије у зграду Школе, као и о начину искључења истих;
- пријави директору улазак у Школу лица која су под дејством алкохола или опојних средстава;
- у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта искључи електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу.
- одржава у исправном стању апарате, уређаје и инсталације које служе за заштиту објеката за смештај запаљивих течности и гасова од пожара, експлозије, провале и крађе;
- обезбеди поштовање забране држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре, уређаја са пламеном, и приступа возилима која варниче у објектима и на просторима за ускладиштавање запаљивих гасова и течности;
- врши утовар и истовар запаљивих течности и гасова по правилу дању, уз забрану приступа непозваним лицима;
- обезбеди одговарајуће проветравање објекта за смештај запаљивих течности и гасова;
- се приликом пуштања, заустављања, одржавања и свакодневног контролисања рада котларнице или грејне подстанице придржава упутства за руковаоце.

#### **IV ПЛАНОВИ ЕВАКУАЦИЈЕ И УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА**

##### **Планови евакуације у случају пожара**

##### **Члан 24.**

Планови евакуације у случају пожара за сваку радну јединицу, односно зграду Школе чине саставне делове ових Правила.

## **Упутства за поступање у случају пожара**

### **Члан 25.**

Упутства служе да се запослени и ученици упознају пре избијања евентуалног пожара са поступцима у случају пожара.

### **Поступак у случају пожара:**

- 1) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 2) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је да о томе одмах прво обавести ватрогасну јединицу на телефон број 193, односно полицијску станицу на број 192, а након тога директора;
- 3) након доласка ватрогасне јединице, сва радно способна лица која се затекну на месту пожара дужна су да извршавају наређења руководиоца гашења пожара, да пруже помоћ у гашењу пожара, спасавању људи и имовине;
- 4) ученици не гасе пожар, већ само ватрогасци и запослени Школе.

### **Гашење пожара:**

- 1) почетни пожар гаси се најближим ручним апаратом за гашење пожара;
- 2) ручни апарати за гашење пожара служе само за гашење почетних пожара;
- 3) ручним апаратом за гашење пожара прахом “S-6” и “S-9” гасе се пожари чврстих, течних и гасовитих материја (осим запаљивих метала) као и електричних уређаја и инсталација под напоном до 1.000 V;
- 4) ручним апаратом за гашење пожара угљен-диоксидом “CO2-5” гасе се пожари запаљивих течности и гасова, и електричних уређаја и инсталација под напоном до 10.000 V;
- 5) водом се гасе пожари чврстих материја: дрво, текстил, угаљ, папир и др.;
- 6) водом се не сме гасити пожар електричних уређаја и инсталација под напоном, деривата нафте (уље за ложење, бензин, дизел), боја, лакова и масти;
- 7) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта обавезно је претходно искључити електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу;
- 8) у случају пожара искључити гасну инсталацију на главном прекидачу.

### **Евакуација ученика и запослених:**

- 1) евакуација је организовано напуштање зграде Школе од стране ученика и запослених у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес);
- 2) у случају пожара, прво се спроводи евакуација, а онда гаси пожар;
- 3) евакуацију наређује и спроводи директор, односно наставник у учионици и просторији у току наставе и рада са ученицима;
- 4) евакуација се спроводи напуштањем евакуационе зоне, коришћењем смера и пута евакуације и окупљањем на зборном месту, у складу са Планом евакуације који се налази уз ова Упутства;

- 5) ако је наведени пут и излаз за евакуацију у Плану евакуације угрожен од пожара користити најближи пут и излаз који није угрожен од пожара;
- 6) наставници морају спречити панику међу ученицима;
- 7) евакуацију треба обавити безбедно, брзим ходом, без трчања;
- 8) наставници морају утврдити да ли су сви ученици напустила зграду Школе;
- 9) треба спречити евакуацију скакањем кроз прозор или са спрата у приземље, спуштањем низ олуке или клизањем низ ограду на степеништу;
- 10) за евакуацију не користити задимљене просторије;
- 11) током евакуације наставници су дужни пружити помоћ болесним ученицима, ученицима са посебним потребама и сметњама у развоју;
- 12) након евакуације наставници морају спречити повратак ученика у зграду Школе.

#### **Прва медицинска помоћ:**

- 1) сви запослени дужни су пружити прву медицинску помоћ повређеним ученицима и запосленима, коришћењем ормарића за прву медицинску помоћ и другим приручним средствима;
- 2) у случају потребе хитне стручне медицинске помоћи, сваки запослен дужан је одмах позвати Службу хитне помоћи на телефон 194.

#### **Члан 26.**

Планови евакуације и Упутства за поступање у случају пожара из ових Правила морају бити стално истакнути на видљивом месту Школе.

### **V. НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

#### **Члан 27.**

Основна обука из области заштите од пожара организује се у Школи за све запослене, најкасније у року од једне године од дана ступања на рад, а практична провера знања запослених врши се једном у три године.

Програм основне обуке из области заштите од пожара, на предлог лица стручно оспособљеног за спровођење мера заштите од пожара, доноси директор Школе по прибављеној сагласности Министарства унутрашњих послова.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара обавља лице стручно оспособљено за спровођење мера заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење мера заштите од пожара води евиденцију о основној обуци и практичној провери знања запослених из области заштите од пожара. Запослени су дужни да присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара.

Запослени који не задовољи на практичној провери знања из области заштите од пожара дужан је најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступити практичној провери знања из области заштите од пожара.

### **VI. КОНТРОЛА СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

#### **Члан 28.**

Контрола спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима обухвата:

- 1) преглед објеката, просторија и дворишта Школе, преглед уређаја, апарата и инсталација за заштиту од пожара и других уређаја и инсталација у Школи од значаја за заштиту од пожара;
- 2) преглед докумената о контроли и одржавању уређаја и инсталација за заштиту од пожара;
- 3) контролу поштовања и спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима од стране запослених.

Контролу из става 1. овог члана врши:

- 1) директор за Школу у целини;
- 2) секретар Школе;
- 3) лице стручно оспособљено за спровођење мера заштите од пожара за Школу у целини најмање једном у 3 месеца.

#### Члан 29.

Лице стручно оспособљено за спровођење мера заштите од пожара може писмено наложити директору и запосленима, а директор може наложити запосленима предузимање следећих мера:

- 1) отклањање недостатака у спровођењу мера заштите од пожара утврђених овим Правилима;
- 2) забрану употребе оруђа и средстава од којих прети непосредна опасност од избијања пожара;
- 3) забрану вршења одређеног посла у објекту или простору ако прети опасност од избијања пожара;
- 4) забрану употребе отворене ватре или уређаја на местима на којима прети опасност од избијања пожара;
- 5) забрану држања одређених материјала и предмета у затвореним или отвореним просторима од којих прети опасност од избијања и ширења пожара;
- 6) да се доведу у исправно стање постројења, инсталације и уређаји;
- 7) да се уклони отпад из затвореног и отвореног простора који представља опасност од настајања пожара;
- 8) да се уклоне предмети из просторија и простора који представљају опасност од настајања пожара или онемогућавају брз и сигуран излазак (евакуацију) из угроженог објекта или простора;
- 9) друге мере које имају за циљ да спрече непосредно избијање и ширење пожара.

Запослени су дужни извршити, а директор је дужан да обезбеди спровођење наложених мера из става 1. овог члана.

Лице стручно оспособљено за спровођење мера заштите од пожара може писмено предложити директору Школе предузимање следећих мера:

- 1) набавку неопходне ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара, као и њихово одржавање у исправном стању;
- 2) адаптацију или преграђивање на објекту да би се спречило избијање и ширење пожара;
- 3) да се изведу потребни излази из објекта да би се омогућио брз излазак лица у случају пожара;
- 4) да се доведу у исправно стање ватрогасна опрема и средства за гашење пожара или та опрема и средства поставе на одређено место;
- 5) да се уклоне запаљиве материје којима су обрађене површине евакуационих путева;

- 6) да се уклоне, односно измене они елементи на постројењима, инсталацијама и уређајима који при употреби могу изазвати пожар;
- 7) да се обави реконструкција објекта или просторија ради спровођења мера заштите од пожара;
- 8) мере у случају неспровођења наложених мера из става 1. овог члана;
- 9) друге мере које имају за циљ да спрече непосредно избијање и ширење пожара.

## **VII. ОДГОВОРНОСТ ЗА НЕСПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

### **Члан 30.**

За спровођење мера заштите од пожара одговорна је Школа као правно лице, и сви запослени, сваки у складу са својим дужностима утврђених овим Правилима, и то:

- 1) директор Школе је одговорно лице Школе, руководи заштитом од пожара и одговоран је за организовање и спровођење мера заштите од пожара и за стање заштите од пожара Школе у целини;
- 2) наставници и стручни сарадници: одговорни су за спровођење мера заштите од пожара, за безбедност и заштиту ученика од пожара у учионицама, кабинетима, радионицама, лабораторијама и другим просторијама у којима обављају рад са ученицима
- 3) сви запослени су одговорни у складу са својим дужностима утврђених овим Правилима.

Неспровођење и непридржавање мера заштите од пожара утврђених прописима о заштити од пожара и овим Правилима сматра се тежом повредом радне обавезе и подлеже дисциплинској одговорности у складу са општим актима Школе – одговорни су сви запослени.

## **VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 31.**

Руководиоци издвојених одељења у Старом Селу и Великом Орашју дужни су упознати наставнике са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара из ових Правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила.

### **Члан 32.**

Директор је дужан да:

- 1) истакне План евакуације и Упутства за поступање у случају пожара на видном месту у свим објектима Школе у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила;
- 2) упозна све запослене са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара и њиховим дужностима у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила.

### **Члан 33.**

На питања из области заштите од пожара која нису регулисана овим Правилима, примењују се закони и прописи који регулишу заштиту од пожара.

Измене и допуне ових Правила врше се на начин и по поступку за њихово доношење.

Ова Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник Школског  
одбора

---

Оглашено на огласној табли школе дана 09.01.2013\_год, а ступа на снагу 18.01.2013.г.

Секретар школе